

Te Peretitenira'a No Porinetia farani

PIHA PUTURA'A PARAU 'API Mahana toru 12 nō titema 2018

Te mau Fa'aotira'a a te 'Āpo'ora'a a te mau Fa'aterehau

Faaôraa 'ia Porinetia i roto i te ta'urua « Mer XXL »

I Farani, 'ia faahitihia te parau nō te moana o te mau faafaa'iteraa pahi 'āpî ia, te faremanaha o te miti, te faatitî'au'araa pahi tâ'ie aore râ te 'oro'a o te moana no Rouen. Aita râ e faanahoraa nō te haaputuputu mai i te rauraa o te mau toro'a moana 'ia 'ite te huiiraatira i tō râtou faufaa rahi, tō râtou mau 'ite, i te pae anei o te mau ito, te 'ihinatura, te pâurururaa, te utaraa, e te vai atu râ.

I te 29 no tiunu 2019 e tae atu i te 10 nō tiura, i te 'oire o Nantes, e tupu te 'oto'a rahi, o te faanahohia e te taiete nene'i ve'a Ouest-France e te taiete ExpoNantes i te hô'ê 'oro'a rahi hanahana no te moana, « la Mer XXL ». e taime terâ nō te faahitimahuta i te taata i te huru o te moana, 'ia tupu te hinaaro, 'ia tupu te maere e 'ia tupu te hinaaro e fano na te ni'a i te moana. E tupu ia te reira ta'urua i te roaraa 12 mahana, i ni'a i te 'aanoraa 66 000 metera tuea, te tia'ihia ra 100 000 taata e tae atu.

Te fâ a te taatiraa «la Mer XXL» o te faatupuraa ia i te faafaa'iteraa oraora i te pae o te 'ihianohaa, te mau 'ohipa 'āpî e te ta'ere, e horo'ahia te mana'o i roto i te feiâ e ora nei nō te moana e nâ te moana, nō te faafâriu i te taata 'ia 'ite ê, te moana o te ananahi ia o te taata.

I raro a'e i te arata'iraa a te Mono Peretiteni Faaterehau nō te faufaa moana, e tere te hô'ê pupu nō te fenua nei nō terâ ta'urua rahi e nō te faa'te i te rauraa o te faufaa e vai nei i Porinetia. Nō te 'ite mai te taata farani te rahi o te 'miraa faufaa e nehenehe e faatupu, e te faa'te ato'araa i te nehenehe o tō tâtou mau motu e tōna mau tairoto.

Te tere o te Mono Peretiteni i te rururaa o te 'Imiraa-faufaa Moana

I te mahana piti 27 e mahana toru 28 nō noveme nei, ua 'âmui atu na te Mono Peretiteni i te rururaa a te mau taiete e 'ohipa nei i te pae o te 'imiraa fauaa moana, i Brest. I reira 'ua nehenehe i te Mono Peretiteni e vauvau i te mau 'amaa 'imiraa faufaa moana e vai nei i Porinetia. E 'ua faahiti i te mau 'imiraa e tere nei i teie mahana ma te faatura i te hô'ê arata'iraa 'ohipa e vai maoro. Ua faa'ite ato'a râ i to tâtou hepohepo i mua i te nanao a te mau Hau 'e'ê e aua haati nei i te moana patitifa, i te pae o te tautai ihoa râ a te mau taiete

Atia. Ua faahaamana'o ato'a te Mono Peretiteni i te 'aano o te matete i Patitifa oia ho'i e 32 mirioni taata 'e 'e 25 000 motu i roto ia Patitifa, e nehenehe o Porinetia e riro ei fenua tauraa no te 'ite farani, i te pae a nei o te 'ihianohaa 'âpî : te hâmaniraa pahî, te mau ito o te miti, e te mau mâ'imiraa i raro i te hohonu moana.

Ua manuia te poe pârau, te faa'amuraa 'ina'i, te fâriiraa râtere e te mau tima uta râtere. o te taime ho'i te râ nô te faa'ite i te hinaaro pûai o Porinetia e faaô mai i te mau taiete o te faufaa moana ia faa'ohipa i tâ râtou moni i te fenua nei. Ua tere ato'a te Mono Peretiteni e hi'opo'a haere i te mau hâpiiraa toro'a moana o te reira ato'a iho te 'opuaraa maita'i e ravehia nô te fenua nei.

Ua tere ato'a 'ô Ia i Pu rahi a Eropā e faaineine nei i te mau horo moana teitei, e o te fârii nei 4200 piahi i te matahiti hô'ê, nâ tei pû e faanaho nei i te faatôro'araa i te mau arata'iraa 'ite o te mau horo moana e te feiâ e ô nô te 'imiraa faufaa moana i Eropā e i te ara, ua 'amui ato'a te ûpoo faatere o tâ tatou hâpiiraa toro'a moana nô te hi'o i te mau 'amaa tano 'ia haamauhia i te fenua nei.

Ua tupa ato'a te fâreireira e te faatere rahi o te hâpiiraa toro'a moana (ENSM) e taata tuiroo i te pae o te mau 'ihi mâ'imi na te moana. I 2018 1 200 piahi te faaôhia i reira e 20 huru toro'a e hâpiihia ei i reira. E tupu te tahi tonoraa 'orometua tâtou e râtou nô te mau 'aitauraa hâpiiraa o te faanahohia e tâ tatou fare hâpiiraa CMMPF 'ia fâna'o tâ tatou mau tamarii i te 'ite toro'a moana.

E 'inaha, 'ua fârii ato'ahia mai te Mono Peretiteni e te pû faanaho fenua nô Brest-Bretagne, taatiraa i haamauhia i 1974 ra, teie taiete o te moihaa tauturu ia i te 'Apooraa 'oire nô tâ râtou mau 'opuaraa : te hi'opo'araa, te faa'anaanataeraa, te araraa e te tarenaraa i te mau 'avei'a, te faanahoraa i te fenua, etv...te fâ a te taatiraa i te pae o te faanahoraa fenua, o te horo'araa i te 'ite fenua. Te tupu pinepine nei te 'aitauraa parau i rotopû i te feiâ e 'ohipa nei i roto i te rahiraa e 50 piha 'ohipa a Farani. I 2018, e 98 'opuaraa o tâ râtou i 'âpee e tae roa i te ôtiraa, e mau 'opuaraa ihoa râ a te mau 'oire.

Tauturu nâ te mau taiete rii na'ina'i

I atopa 2017, 'ua tau'i haamaita'i te Fenua i te horo'araa tauturu nâ te mau faretoa rii na'ina'i e te mau taiete na'ina'i i roto ihoa i te faa'itoitoraa e te faahoturaa i tâ ratou 'imiraa e 'ia tupu te mau tihepuraa taata rave 'ohipa.

Ua hi'opo'a te Apoorahau i te hô'ê 'opuaraa nâ te hô'ê taiete rii na'ina'i roa nô te hoora mai i te tauihaa 'ohipa nâna, ua faaotihia e hôro'a e 3 000 000 toata ei moni tauturu i tauâ taiete nei o te tihepu e 2 taata rave 'ohipa.

Pu'etau hoomâmâraa nô 2019

Nâ ni'a i te aniraa a te piha tapihoo e tapihaa, ua haamau te Apoorahau i te pu'etau o te mau hoomâmâraa nô 2019 mai tei i raro nei

- Mahana toru 23 nô tenuare e tae i te tapati 10 nô fepuare ;

- Mahana toru 25 nô tetepa e tae i te tapati 13 no atopa.

Tapura faufaa nâ te OPH nâ te hoo mai i te fenua ra Teavaava e vai i Tautira i reira e faati'ahia ai e 32 fare noho-au

Te 'aanoraa fenua 13 493 m², e 32 fare 2 piha e te 4 piha, hô'ê fare 'amuiraa e te hô'ê mahora ha'utiraa nâ te u'i 'âpî.

Te tapura faufaa faataahia 118 500 000 toata, e hâmata te tata'uraa mâtete hou te hope'a matahiti nei. Nâ te Faaterehau o te noharaa teie 'opuaraa i tuu atu i mua i te Apooraaahau.

Faaotiraa mana nô te mau tereraa pahi i roto i te mau motu

Ua rave te Apooraaahau i te tahi mau faaotiraa mana i roto i te faaueraa mana nô te 14 nô titema 2017, i te pae o te mau tereraa pahi i roto i te mau motu.

Ua tuhahia na e toru tuhaa motu i Porinetia nei ia-au i te mâtete o te utaraa horopatete e te ferêti, tei te au o te âtea e te taupupu o te mau tapaeraa, te tauraa o te faaueraa mana i ravehia e te Apooraa rahi, o te faaôraa ia i te mau motu o Ahunui, Anuanurunga, Hereheretue, Manuhangi, e Paraoa, e târifaraa taa'ê to teie mau motu i hitiaa'otera, mai teie atu e tuea te tarifaraa e tô te mau motu Tuamotu rôpû, mai tô te 'oire o Hao i reira râtou i te tâamu a raa hia.

Nô te mârâamarama maita'i te faaotiraa mana ua tauihia te huru pâpa'i.

Nô te haapâpû i te pu'etau mana o te pâтана, ua tau i hohonuhia te faaueraa mana nô te faaoti i te maoraraa o te hô'ê pâтана pahî.

Te pu'e parau o te pahî, titauhia ia hôro'a atu i te piha hi'opo'a o te mau tere pahî mai teie atu, e faahepohia, te parau faati'a nô te tere e te parau haapâpû e 'ua ravehia te mau hi'opo'araa i te pae o te pâruru 'ati, te faturaa parau pâruru, te rahiraa horo pahi fâriihia e te tapura o te o te mau 'ihitai, te mau tapura faa'ohiparaa pahi, te puta faufaa matahiti.

Te mau utu'a ia 'ore e auraro i te mau faaueraa

Ua haamau ato'a te Apooraaahau i te faito utu'a ia 'ore e auraro i te mau faaotiraa mana, 'ia 'ore e faatura i te tai'o mahana o te mau tapaeraa i tapurahia i roto i tâna pâтана, 'aore râ aita i tape'a i ni'a i te hô'ê motu mai tei faa-au-hia, e nehenehe te fatu pahi e faautu'ahia i ni'a i te faito e 3% o tâna faufaa matahiti.

E 'inaha 'ua faaoti ato'a te Apooraaahau te feiâ e pârahi atu i roto i te tomita matutu o te tereraa pahi i roto i te mau motu o te haamanahia e te Apooraa a Porinetia i te 14 nô titema 2017 ra. Te fâ o teie tomita o te haaputuraa e te haaparareraa i te vairaa o te râ 'âmaa 'imira, te matutu 'âmuiraa i ni'a i te mau fifi o te tereraa pahi i roto i te mau motu, te huru o te mau vâhi tapaeraa pahî e te mau rave'a pâruru i te arutaimareva. 'o ratou te mau araivavao i rotopû i te Hau fenua e te mau fatu pahî, e 'oia ato'a te mau ti'a mana o te mau 'oire e te mau toro'a tâpiri i te utaraa nâ te moana.

Nâ te Faaterehau o te utaraa i roto i te mau motu e peretiteni i te tomita e ti'a ato'a mai râ te mero Apooraa rahi o te tuhaa motu tata'itahi, mero Apooraa 'oire, te taato'araa o te mau fatu pahi te piha 'ohipa a te Hau te DGAE, utaraa tamarii DGEE, te DIREN i te pae ia o te faaho'iraa mai i te mau pehu i roto i te mau motu e te pâurururaa i te arutaimareva.

Te haamaita'iraa i te faa'ohipa i te rorouira no te mau 'iritiraa parau fenua OTIA i te DAF

Nô te 'apee i te faa'aano i te faa'ohiparaa tamau i te rorouira OTIA i Porinetia nei, ua faa'ite te Faaterehau o te 'ohipa fenua i te mau rênî arata'i e faa'ohipahia e te huiraatira, nô te mau 'iritiraa parau fenua i roto i tô râtou mau 'oire.

Nô te mârârama e te e te manuia o te tereraa 'ohipa, e tonohia hô'ê rauti a te DAF i roto i te 'oire, o tei fârii e faa'ohipa i teie rave'a, nô te hô'ê pu'etau hâpiipiraa i te feiâ rave 'ohipa a te 'oire e te mau mero 'apooraa 'oire ia pâpû ihoa ra nô teie mau parau e mau parau huna ia o te ore roa e nehenehe e haapararehia, ia-au i te arata'iraa ture fenua nô te 9 o Novema 2018 ra. E nehenehe ato'a ta te DAF e tere i roto i te mau motu nô te faarava'i roa atu i te faa'ohiparaa i tei rave'a 'iritiraa parau fenua.

Nô te aufauraa mâ te târeta moni i te DAF

Mai atete 2017, ua nehenehe na e 'aufau i te mau 'iritiraa parau fenua, nâ roto i te rorouira, e nâ te atea. I teie mahana e fârii te piha 'ohipa fenua i te mau 'aufauraa târeta moni.

Tauturu i te feiâ e 'aore e taa i te faa'ohipa i te rorouira te vai nei te tauturu nâ roto atu i te taatiraa FACE Polynesie

I mua i te taupûpû o te fifi fenua, e mea titauhia ia rahi te taata e nehenehe e faa'ohipa i te rorouira OTIA nô tâ râtou mau mâ'imiraa parau fenua. O te tumu ia e 'ohipa 'âmui ai e te taatiraa FACE Polynesie, mâtauhia 'ô ia i te pae o te oraraa tauturu totiare, te tauturu ato'a nei 'ô ia i te mau taatiraa nô te hâpiiraa i te faa'ohipa i te rorouira. E haamata te mau hâpiipiraa i 2019 i Tahiti e Moorea e te mau motu mai ia Raiatea e Hao.

Moni tauturu nâ te mau taatiraa o te ta'ere

Ua fârii te Apoorahau e pâhono i te mau aniraa moni tauturu a te mau taatiraa o te ta'ere :

- 6 000 000 toata nâ te tomita Tahiti i te Rima Rau nô tâna faa'iteraa tauihaa, o te 12raa o tâna Noera a te Rima'î i novema e titema 2018 i Mama'o.
- 2 000 000 toata nâ te taatiraa « Centre Rima Rau 'Arioi » nô tâna faanahoraa 'ohipa haapii : tapa, 'ahu, hâpii reo, faa'apu mâa, 'ôrero etv...
- 2 400 000 toata na te taatiraa « Haururu » nô te 'atu'aturaa i te mau fenua 'hipapa i uta i Papenoo.
- 550 000 toata na Te u'i nô te 'oa'oa nô tâna Heiva i Tai'arapû 2018.

Tâpura faufaa 2019 o te RGS

Ua haamana te Apoorahau i te tapura faufaa a te RGS a te feiâ rave 'ohipa nô 2019 nâ reira te faa'ohiparaa o tâna faufaa.

Inaha ua putuputu te apooraa faatere o te afata RGS i te 9 nô novema nei e 'ua haamana i te tapura faufaa matahiti 2019, nâ reira te mau faaueraa mana nô te 'aufau i te 'ohipa a te fare ma'i a Porinetia, te mau fare ma'i tivira e te tahi atu fare rapaauraa ma'i i te fenua nei.

Te tapura faufaa a te 'afata e o tei haamanahia e te Apooraa faatere, tei te faito e 5,047 miria, 'ua iti mai ia 177 mirioni ia faa-au-hia i tô 2018.

Moni tauturu nâ te mau taatiraa i te pae o te êa

Ua fârii te Apoorahau e tauturu i te mau taatiraa e 'ohipa nei nô te haamaita'i i te êa o te taata :

- 992 250 toata nâ te taatira « les petits princes de Aimeho » e hâpii nei i te tamarii nâhea i te 'atu'atu i tô ratou tino.
- 480 000 toata nâ te taatiraa « Caméléon » nô te hô'ê ta'urua nâ te mau tamarii, o te fârii mai i te hô'ê pupu 'ori « Pockemon Crew ».
- 950 000 toata nâ te Apooraa a te mau vahine a Porinetia, nô te mahana o te mau vahine hâmani 'inohia.

-0-0-0-0-0-